

Warszawa, 18 marca 2025 r.
KL/112/38/KOch/2025

Pani

Urszula Miziołowska

Naczelnik Wydziału Systemu Płatniczego w Departamencie Rozwoju Rynku Finansowego
Ministerstwo Finansów

Pan

Karol Godlewski

Specjalista Wydział Systemu Płatniczego Departament Rozwoju Rynku Finansowego
Ministerstwo Finansów

Szanowna Pani Naczelnik, Szanowny Panie,

W związku z pracami Grupy Roboczej dot. PSD3/PSR pod przewodnictwem Polski w Radzie UE Konfederacja Lewiatan przedstawia swoje stanowisko dotyczące projektu *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego i zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 1093/2010* oraz projektu *Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie usług płatniczych i usług związanych z pieniądzem elektronicznym w ramach rynku wewnętrznego, zmieniająca dyrektywę 98/26/WE i uchylająca dyrektywę (UE) 2015/2366 i 2009/110/WE*.

Uprzejmie prosimy o zapoznanie się z naszą analizą oraz rozważenie uwzględnienia jej w toku prac dotyczących PSD3/PSR.

Z wyrazami szacunku

Krzysztof Kajda

Zastępca Dyrektor Generalnej

Konfederacja Lewiatan

W ZAŁĄCZENIU: STANOWISKO KONFEDERACJI LEWIATAN DOT. PROJEKTU ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY W SPRAWIE USŁUG PŁATNICZYCH W RAMACH RYNKU WEWNĘTRZNEGO I ZMIENIAJĄCE ROZPORZĄDZENIE (UE) NR 1093/2010 ORAZ PROJEKTU DYREKTYWY PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY W SPRAWIE USŁUG PŁATNICZYCH I USŁUG ZWIĄZANYCH Z PIENIĄDZEM ELEKTRONICZNYM W RAMACH RYNKU WEWNĘTRZNEGO, ZMIENIAJĄCEJ DYREKTYWĘ 98/26/WE I UCHYLAJĄCEJ DYREKTYWY (UE) 2015/2366 I 2009/110/WE

member of

BUSINESSatOECD

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

STANOWISKO KONFEDERACJI LEWIATAN DOT. PROJEKTU ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY W SPRAWIE USŁUG PŁATNICZYCH W RAMACH RYNKU WEWNĘTRZNEGO I ZMIENIAJĄCE ROZPORZĄDZENIE (UE) NR 1093/2010 (dalej jako „Projekt”) ORAZ PROJEKTU DYREKTYWY PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY W SPRAWIE USŁUG PŁATNICZYCH I USŁUG ZWIĄZANYCH Z PIENIĄDZEM ELEKTRONICZNYM W RAMACH RYNKU WEWNĘTRZNEGO, ZMIENIAJĄCEJ DYREKTYWĘ 98/26/WE I UCHYLAJĄCEJ DYREKTYWY (UE) 2015/2366 I 2009/110/WE (dalej jako „Projekt 2”)

1. Proponowana zmiana w art. 62 ust. 1 zdanie 4 Projektu:

Zgodnie z aktualnym brzmieniem:

„Bez uszczerbku dla ust. 3 niniejszego artykułu, oprócz prawa, o którym mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, w odniesieniu do autoryzowanych transakcji płatniczych zainicjowanych przez odbiorcę, w tym poleceń zapłaty, o których mowa w art. 1 rozporządzenia (UE) nr 260/2012, płatnik ma bezwarunkowe prawo do otrzymania zwrotu w terminach określonych w art. 63 niniejszego rozporządzenia.”

Propozycja wykreślenia:

„Bez uszczerbku dla ust. 3 niniejszego artykułu, oprócz prawa, o którym mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, w odniesieniu do ~~autoryzowanych transakcji płatniczych zainicjowanych przez odbiorcę, w tym~~ poleceń zapłaty, o których mowa w art. 1 rozporządzenia (UE) nr 260/2012, płatnik ma bezwarunkowe prawo do otrzymania zwrotu w terminach określonych w art. 63 niniejszego rozporządzenia.”

Uzasadnienie:

Artykuł 62 Projektu przewiduje regulację dotyczącą zwrotów z tytułu transakcji płatniczych zainicjowanych przez odbiorcę lub za jego pośrednictwem. Określa m.in. uprawnienie płatnika do wystąpienia o zwrot z tytułu autoryzowanej transakcji płatniczej zainicjowanej przez odbiorcę lub za jego pośrednictwem przez okres 8 tygodni od daty obciążenia rachunku, przy czym taki zwrot jest bezwarunkowy.

Projektowane w art. 62 ust. 1 zd. 4 prawo do bezwarunkowego zwrotu rozszerza uprawnienia przewidziane w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego,

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

zmieniającej dyrektywy 2002/65/WE, 2009/110/WE, 2013/36/UE i rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 oraz uchylającej dyrektywę 2007/64/WE (dalej jako „PSD2”) obejmując nie tylko polecenia zapłaty (ang. *Direct Debit*, dalej jako „DD”) ale również autoryzowane transakcje płatnicze zainicjowane przez odbiorcę (ang. *Merchant Initiated Transaction*, dalej jako „MIT”).

Różnica między transakcjami DD a MIT polega na tym, że w przypadku DD płatnik jednorazowo upoważnia dostawcę usługi płatniczej do obciążenia swojego konta, podczas gdy w MIT płatnik zgadza się na inicjowanie przez dostawcę przyszłych powtarzających się płatności. Transakcje MIT są powszechnie wykorzystywane w usługach subskrypcyjnych czy branży hotelarskiej, stanowiąc około 30% wszystkich transakcji *e-commerce*¹.

Projektowane uprawnienie do bezwarunkowego zwrotu za transakcje MIT pozwala płatnikom na uzyskanie zwrotu pieniędzy „bez zadawania pytań” przez okres 8 tygodni od daty obciążenia rachunku. Ze względu na subskrypcyjny charakter usług, za które dokonywana jest płatność MIT przyznanie takiego uprawnienia może prowadzić do negatywnych skutków dla dostawców usług płatniczych i potencjalnych nadużyć ze strony płatników.

Bezwarunkowe prawo do zwrotu w przypadku transakcji MIT, przyznane płatnikom na okres 8 tygodni od daty obciążenia rachunku, może prowadzić do niepożądanych skutków. Umożliwia to bowiem płatnikom korzystanie z usług bez ponoszenia rzeczywistych kosztów, co może prowadzić do nadużyć. Dotyczy to zwłaszcza usług cyfrowych, które są dostępne natychmiastowo. Pozwala to na korzystanie z usługi cyfrowej, a następnie zażądanie zwrotu pieniędzy. Konsekwencją tego są straty finansowe przedsiębiorców, którzy działają w oparciu o model subskrypcyjny².

Projektowane rozwiązanie, zgodnie z którym płatnikowi przysługiwać będzie uprawnienie do bezwarunkowego zwrotu za transakcje MIT mogą być wykorzystywane przez osoby próbujące nadużywać systemu. Przykładowo, dana osoba mogłaby subskrybować usługę

¹ *Joint Statement on the treatment of Merchant Initiated Transactions under the Payment Services Regulation* <https://www.europeanvoedcoalition.com/positions/joint-statement-on-mits-under-the-psr/>; *Position paper on the Payment Services Regulation* <https://ecommerce-europe.eu/news-item/ecommerce-europe-signed-a-joint-statement-on-the-treatment-of-merchant-initiated-transactions-under-the-payment-services-regulation/>.

² Tamże.

streamingu w ramach abonamentu, korzystać z niej przez trzy miesiące, a następnie anulować subskrypcję, żądając jednocześnie zwrotu pieniędzy za dwa miesiące transakcji MIT za pośrednictwem swojego banku. Umożliwiłoby to korzystanie z usługi przez trzy miesiące, płacąc tylko za jeden, co doprowadziłoby do znacznych strat finansowych dla dostawców usług. Ponadto polityka zwrotów może być dalej wykorzystywana, jeśli „zły aktor” subskrybuje, a następnie sprzedaje dostęp innym, naruszając warunki korzystania z usługi. Po jednym lub kilku miesięcznych cyklach rozliczeniowych mogą oni anulować subskrypcję i zażądać zwrotu pieniędzy, czerpiąc zyski ze sprzedaży dostępu innym i potencjalnie nie płacąc nic lub ułamek kosztów za własny dostęp. Skutkuje to nie tylko znacznymi stratami finansowymi dla dostawców usług, ale także podważa integralność modeli subskrypcji, tworząc nieuczciwą przewagę dla tych, którzy wykorzystują system nad uczciwymi konsumentami. Podczas gdy takie zachowanie jest możliwe w przypadku konsumentów płacących za pomocą DD, rozszerzenie na MIT znacznie zwiększa ryzyko nadużyć, zwłaszcza ze względu na dostępność numerów kart wirtualnych, które pozwoliłyby „złym aktorom” na skalowanie i powtarzanie tego procesu nieograniczoną liczbę razy, ponieważ identyfikacja numerów kart powiązanych z nadużyciami nie złagodziłaby ryzyka.

Ponadto bezwarunkowe prawo do zwrotu może wywołać nierówności między płatnikami uiszczającymi opłaty, a tymi którzy zdecydują się nadużywać uprawnienia do zwrotu kosztów za usługi, z których już skorzystali³.

Proponowane rozwiązanie może prowadzić do wykształcenia niepożądanego nawyku wśród płatników, polegającego na traktowaniu zwrotu pieniędzy jako jedynej metody zarządzania subskrypcjami. Płatnicy w ten sposób mogą unikać podejmowania odpowiednich działań w celu zakończenia umowy lub rozwiązywania sporów dotyczących produktów i usług⁴.

Ponadto, możliwość żądania zwrotu zarówno od banku, jak i od dostawcy usług płatniczych, może powodować problemy związane z podwójnymi zwrotami, zwłaszcza w przypadku opóźnień w procesie rozliczeniowym. Tego typu sytuacje wiążą się z dodatkowymi kosztami operacyjnymi i finansowymi⁵.

2. Proponowana zmiana w art. 10 ust. 4 lit b Projektu 2

³ Tamże.

⁴ Tamże.

⁵ Tamże.

Zgodnie z aktualnym brzmieniem:

„Instytucje płatnicze mogą udzielać kredytów związanych z usługami płatniczymi, o których mowa w pkt 2 załącznika I, jedynie w przypadku spełnienia wszystkich następujących warunków: (...)

b) niezależnie od ewentualnych przepisów krajowych dotyczących udzielania kredytów przez wystawców kart kredytowych kredyt udzielony w związku z płatnością i zrealizowany zgodnie z art. 13 ust. 6 i art. 30 podlega spłacie w krótkim terminie, który w żadnym przypadku nie może przekroczyć **12 miesięcy**;

Propozycja zmiany:

„Instytucje płatnicze mogą udzielać kredytów związanych z usługami płatniczymi, o których mowa w pkt 2 załącznika I, jedynie w przypadku spełnienia wszystkich następujących warunków: (...)

b) niezależnie od ewentualnych przepisów krajowych dotyczących udzielania kredytów przez wystawców kart kredytowych kredyt udzielony w związku z płatnością i zrealizowany zgodnie z art. 13 ust. 6 i art. 30 podlega spłacie w krótkim terminie, który w żadnym przypadku nie może przekroczyć **24 miesięcy**;

Uzasadnienie:

Projektowany art. 10 ust. 4 lit. b utrzymuje wymóg z dyrektywy PSD2, który nakłada na dostawców usług płatniczych obowiązek, by kredyt udzielony przez nich został spłacony w „krótkim terminie, nieprzekraczającym 12 miesięcy”.

Obecne 12-miesięczne ograniczenie tworzy sztuczne rozróżnienie między bankami a dostawcami usług płatniczych, które zasadniczo zakłóca jednolity rynek. Gdy dostawcy usług płatniczych chcą oferować produkty kredytowe z okresami spłaty dłuższymi niż 12 miesięcy - co jest niezbędne dla wielu konkurencyjnych ofert kart kredytowych - są zmuszeni do uzyskania licencji bankowej, ponieważ ograniczenie to dotyczy tylko dostawców usług płatniczych, a nie banków. Ma to szczególnie wpływ na świadczenie usług w mniejszych państwach członkowskich UE, gdzie uzyskanie wielu licencji bankowych jest zbyt kosztowne. Rozbieżność regulacyjna skutecznie uniemożliwia dostawcom usług płatniczych oferowanie konkurencyjnych produktów kredytowych za granicą, chyba że staną się bankami, zmniejszając w ten sposób konkurencję rynkową i ograniczając wybór konsumentów.

Proponowane zmiany umożliwiłyby dostawcom usług płatniczych opracowanie konkurencyjnych ogólnoeuropejskich rozwiązań płatniczych przy jednoczesnym zachowaniu odpowiedniego nadzoru regulacyjnego. Pozwoliłyby one lepiej zaspokajać zmieniające się potrzeby konsumentów w zakresie elastyczności płatności, w szczególności w handlu elektronicznym w przypadku zakupów o wyższej wartości. Istniejące mechanizmy nadzorcze i ramy zarządzania ryzykiem zapewniają już solidną ochronę konsumentów, dzięki czemu arbitralne ograniczenie czasowe nie jest konieczne. Co więcej,

member of

BUSINESSatOECD

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

zmiany te zwiększyłyby konkurencję rynkową, jednocześnie wspierając zarówno rozwój rynku finansowego, jak i większy wybór dla konsumentów na jednolitym rynku.

Konfederacja Lewiatan, KL/112/38/KOch/2025

member of

BUSINESS at OECD

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy